

೨. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ

ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತಿಕೆ

ಹಿಂದೆ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅವಕಾಶನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಸರಳ ಜೀವನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದ ಸಂತರು ಸರಳವಾಗಿ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಸಾಧುಸಂತರು ಐಷಾರಾಮಿ ಬದುಕನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಬದುಕುತ್ತಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜೀವನಸೌಂದರ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತೋರುವ ಯಾರೂ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬವನ್ನು ಕೇಕ್ ಕತ್ತರಿಸಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಠ. ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಈ ಸ್ವಾಮಿಗಳು 'ತಮ್ಮತನ' ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ನೂರರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಎನ್ನುವಂತೆ ಇತ್ತು ಅವರ ನಡವಳಿಕೆ. ಕೇಕ್ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಾಕ್ಷಣ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಳಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೂಲಕ 'ನಮ್ಮತನ'ದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಖಚಿತ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆಳವಾಗಿ ಕೆದಕಿ ನೋಡಿದರೆ, ಯಾರು ತನ್ನ ನಿಲುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ತಳೆಯಲಾರನೋ ಅವನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅನ್ಯ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಪರಕೀಯವಾದದ್ದನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. 'ತನ್ನತನ'ದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನತನದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಅದರಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಗಟ್ಟಿ - ಜೊಳ್ಳು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು, ಎಂದರೆ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನತನದ ದೃಢತೆಯಿಂದ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇಡೀ ಜನಸಮುದಾಯದ ಸರಾಸರಿ ಅಲೆಯೊಡನೆ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಮರುಳೋ ಜಾತ್ರೆಮರುಳೋ ಎಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬಂಡೆಯಂತೆ ಒಂದು

ಸ್ಥಿರ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನೀಡುವ ಸಂದೇಶವಾದರೂ ಏನು?

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸೋಲಿಗರ ಸಾರಿಜಡೆಯನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇವನು ದೊಡ್ಡಸಂಪಿಗೆ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ತಮ್ಮಡಿ ಅಥವಾ ಪೂಜಾರಿ. ಅವನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ತನ್ನ ದೇವರಿಗೆ ತಿರುಗು ಮುರುಗಾಗಿ ಕರ್ಪೂರದ ಆರತಿ ಬೆಳಗಿದ. ಆಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬಾತ ಹೇಳಿದ - “ಏನಯ್ಯ ಪೂಜಾರಿ, ನೀನು ದೇವರಿಗೆ ತಿರುಗು ಮುರುಗಾಗಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲ?” ಆಗ ಕುಪಿತನಾದ ಸಾರಿಜಡೆಯನು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಿದ - “ನೀನು ನಿನ್ನ ದೇವರಿಗೆ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡು, ನನ್ನ ದೇವರಿಗೆ ಈ ಮಂಗಳಾರತಿಯೇ ಇಷ್ಟ. ನಾವು ಸೋಲಿಗರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಹೀಗೆಯೇ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ದೇವರಿಗೆ ಇದು ಇಷ್ಟ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು”.

ಸೋಲಿಗರ ಸಾರಿಜಡೆಯನನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧೀಶರನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸೋಂಕು ತಗುಲದ ಕಾಡು ಸೋಲಿಗ ‘ತನ್ನತನ’ದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈ ನಾಗರಿಕತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಬರುವ ಹಣ ಮತ್ತು ಆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಆಮಿಷಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮರುಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತನ್ನದಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಜನಾನುರಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಇವನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನದಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ತನ್ನ ತನವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರ ನಿಲುವುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೃಢವಾದ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದಲ್ಲ. ಇವರು ದೃಢವಾದ ಯಾವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನೂ ಗಳಿಸಿಲ್ಲ, ಇವರ ನಂಬಿಕೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪ್ರಚಲಿತ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು.

ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ

ನಾವು ಆಚರಿಸುವ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿ-ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಗಳು-ಆಚರಣೆಗಳು ಒಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಕಾಲಾವಧಿ ನಿಲುವಿನ ಹಾಗೆ. ತಾರಸಿ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡದ ತಾರಸಿಯನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಒಂದು ಬದ್ಧತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಡವಳಿಕೆ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆಳವಾದ ಶೀಲನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಭೌತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಬಿಡಿಸಲಾರದ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಮನುಕುಲ ಅನೇಕ

ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ದುರಂತವೆಂದರೆ ಈ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು ಅತಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೆಡೆ ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತರುವ ಬದಲು ಇತರರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಉಪಕರಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಂದಾಚಾರ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊರತಾದ ಮುಕ್ತ ನಿಲುವೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವರೂ ಏಕಾಏಕಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಶೀಲನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಬಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಸರಳ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದು ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುವುದೋ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವರು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು. ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಬದ್ಧತೆಯ ಕಾಳಜಿಗಳಿಂದ ಮೂಡಿಬರುವ ಭೌತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ತತ್ಸಮಾನವಾದ ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನೆಲೆಯನ್ನು, ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಅರಿಯಬಹುದಾದ ವಿಷಯ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯ ಅದರೊಡನೆ ನಾವು ಬೆಸೆಯುವ ಭಾವನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಮುಚ್ಚಯ ಶೀಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶೀಲವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಮೂಹವೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು.

ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಾದಸರಣಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಮನುಷ್ಯ ಮೊದಲು ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾದ ರೂಪುರೇಖೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಗಟ್ಟಿತನವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಪ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಆಚರಣೆಗಳು ಕಂದಾಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಾವು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಇದನ್ನೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಆಂತರಿಕ ಗಟ್ಟಿತನ ಬರಲು ನಾವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು; ಈ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸಬಹುದು. ಈ ವಾದ ಸರಣಿಯೇ ಹೇಳುವಂತೆ ನಾವು ಮನುಷ್ಯನ ಆಂತರಿಕ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆಟುಕುವ ವಿಧಾನವಾದರೂ ಯಾವುದು? ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮತನದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಆಂತರಿಕ ನೆಲೆ ಹುಟ್ಟುವುದು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ಗಟ್ಟಿತನ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನು ಭೌತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಮಗುವಿಗೆ ಅದರ ಆಂತರಿಕ ನೆಲೆಗೆ ತುಂಬಬೇಕಾದ ಗಟ್ಟಿತನದ ಭಾವನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಭೌತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು

ಮಗುವಿಗೆ ಎಳೆಯಂದಿನಿಂದಲೇ ಕಸವನ್ನು ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುವ ಪಾಠವನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಸಿದರೆ ಅದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಬಹುಪಾಲು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅವನ ವೈಚಾರಿಕ ಸ್ತರದಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಇದಕ್ಕೂ ಆಳವಾದ ಮೆದುಳಿನ ಭಾಗದಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಮೆದುಳಿನ ಈ ಸ್ತರವನ್ನು ನಾವು ಕೇವಲ ವಿಚಾರದ ಮೂಲಕ ಸಂಧಿಸಲಾರೆವು. ಅದನ್ನು ನಡವಳಿಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಸಂಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ನಡವಳಿಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಈ ಸ್ತರದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ರೂಪ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಮಗು ಕೇವಲ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಕಲಿತದ್ದೆಲ್ಲ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈದೋರುವುದಿಲ್ಲ. “ಗಿಳಿಯೋದಿ ಫಲವೇನು ಬೆಕ್ಕು ಬಹುದ ಪೇಳಲರಿಯದು” ಎಂಬಂತೆ. ಅಥವಾ “ಆಚಾರ ಹೇಳೋಕೆ ಬದನೆಕಾಯಿ ತಿನ್ನೋಕೆ” ಎಂಬಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ದೀಪಹಚ್ಚುವ, ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ರಂಗೋಲೆ ಹಾಕುವ ಸರಳಸಾಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಹೀನ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದ ನಾವು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕೇಕ್ ಕತ್ತರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ದೀಪ ಆರಿಸುವುದನ್ನು ಸಾವಿನ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಾಲ ಗಮನಿಸಿದ ಮಗು ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ದಿನ ಕ್ಯಾಂಡಲ್ ಆರಿಸುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಸೋಲಿಗರ ಸಾರಿಜಡೆಯನ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾರದ ಮಗು ತನ್ನದೆಲ್ಲವೂ ಹೇಗೆಂದರೆ ಹಾಗೆ, ಯಾವಾಗೆಂದರೆ ಆಗ ಬದಲಾಬಹುದು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆ?

ಭೌತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಈ ವಾದಸರಣಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗಿರುವ ಜ್ಞಾನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನೀತಿಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಆಚರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸುವ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು? ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಶೋಧಕರು ಜಗತ್ತಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು - ಆಚರಣೆಗಳು, ಮತ್ತೊಂದು ನೀತಿಯುಕ್ತ ನಡವಳಿಕೆಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಜನಸಮುದಾಯ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ಆಚರಿಸದಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಆಯಾ ಭೌತಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು

ನೋಡುವಾಗ ತಲೆಗೆ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತಲೆಗೆ ಟೋಪಿ ಅಥವಾ ಪೇಟ ಇಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡವರನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಒಂದು ಅಗೌರವ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ಕೂಲಿಂಗ್ ಗ್ಲಾಸ್ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು, ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಹದ್ದುಮೀರಿದ ವರ್ತನೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಹಜ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಇವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು. ಇಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ದಿನಕಳೆದಂತೆ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನೀತಿಯುತ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಡವಳಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬಾಳುವುದು, 'ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಗೆ' ಆಶಿಸದಿರುವುದು ಅಥವಾ ದುರ್ಬಲರ ನೆರವಿಗೆ ಧಾವಿಸುವುದು ನೀತಿಯ ನಡವಳಿಕೆ. ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಆಚರಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆಯೋ ಆ ಜನಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ಆಚರಣೆಯೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಜನಸಮುದಾಯ ವೈಚಾರಿಕ ಒರೆಗಲ್ಲಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವೆಂದು, ಅಸಂಬಂಧ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಆ ಜನಸಮುದಾಯಗಳ ನೀತಿಯುತ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎಂದರೆ ಅರ್ಥ ನಿರರ್ಥಕತೆಗಳ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲ ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಚಿತ ರೂಪುರೇಖೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಗಟ್ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪ್ರಲೋಭನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಅವರು ಎಂದೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಭೌತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಚಿತ ರೂಪುರೇಖೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಆಧುನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಆಂತರಿಕ ಗಟ್ಟಿತನವಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ರೂಪ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವಿಕೃತ ರೂಪ ಪಡೆಯದೆ, ಅನುಕರಣೆಯ ದಾಸನಾಗದೆ ಆರೋಗ್ಯ ವಾಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೂಯಿಸ್ ಎಂಬ ಯಹೂದ್ಯರ ಗುರುವಿನ ಮಾತುಗಳು ನೆನಪಿಗೆ

ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ - ನಾನು ಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು 'ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಝಾಯೆಸ್, ನೀನೇಕೆ ಮೋಸಸ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ನೀನೇಕೆ ಡೇವಿಡ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ' ಎಂದೇನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ - 'ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಝಾಯೆಸ್ ನೀನು ನೀನೇ ಏಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ?'

ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್

ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ನಾನು ನಾನೇ ಆಗಿ ಉಳಿಯಲು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ? ಶಿಕ್ಷಣದ ಸುಪ್ತ ಆಶಯಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಕೆದಾರರನ್ನಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಜಾಗತೀಕರಣದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದೇ ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಆ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮನುಷ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು, ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದೆಯೇ? ಮಗುವನ್ನು ಮೊದಲು ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಅನಂತರ ಆ ಮಗುವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ನೀಡಿದರೆ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕುದುರೆಗಿಂತ ಲಗಾಮೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುವಂತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕದಂತೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ತಯಾರಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಸರಕು ಎಂಬಂತೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಗೆಸೆಯುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಿಧಾನ ಕಲಿಕೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲಾರದ ಮಕ್ಕಳು, ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅವಸರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊ ಎಂಬಂತೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊರಗೆಸೆದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲವು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆಂದು ವೊಲ್ವೋ ಬಸ್ ಕಂಪನಿಗೆ ಕರೆದುಕಂಡುಹೋಯಿತು. ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಪ್ರವಾಸದ ಉದ್ದೇಶ. ಹೇಗೆ ಈ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನುಟ್-ಔಟ್‌ಪುಟ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಹಾಗೆಯೇ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತನಮಂಥನ ಮಾಡುವುದು ಈ ಪ್ರವಾಸದ ಉದ್ದೇಶ! ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾದ ಈ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು - "ನಾವು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ನಾವು ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳು-ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸ್ತೀವಿ. ಆದರೆ ಈ ದುಡ್ಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಮೆಷಿನ್ನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ ಸಾರ್ !"